

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

доц. Гугнін Е.А.

«16» 03 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 02 «Бізнес-планування»

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»

(код і найменування спеціальності)

освітня програма
(спеціалізація)

«Менеджмент в будівництві»

(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут,
факультет

Фізико-технічний

Будівництва, архітектури та дизайну

(найменування інституту, факультету)

мова навчання

українська

2021 рік

Робоча програма «Бізнес-планування»

для студентів

(назва навчальної дисципліни)

спеціальності 073 «Менеджмент»

освітня програма

(спеціалізація) Менеджмент в будівництві

(назва освітньої програми (спеціалізації))

«09» 03 2021 року - 19 с.

Розробник: Ханенко А.В., к.е.н. доц. каф. ПТБД

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

Протокол від «09» 03 2021 року № 9

Завідувач кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

«09» 03 2021 року (А.М. Ткаченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету будівництва, архітектури та дизайну
(найменування факультету)

Протокол від «15» 03 2021 року № 5

«15» 03 2021 року Голова (В.О. Савченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 <u>«Управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування)	нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність <u>073 «Менеджмент»</u> (код і найменування) освітня програма <u>Менеджмент в будівництві</u> (назва освітньої програми)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
75 год.	112 год.		
Індивідуальні завдання:			
год.			
Вид контролю:			
залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60 % / -

для заочної форми навчання – 7,1% / -

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів системи теоретичних знань із бізнес-планування, здатності до розв'язання економічних завдань, вміння застосовувати в різних поєднаннях елементи економічних знань до конкретних економічних ситуацій та набуття ними практичних навиків складання бізнес-планів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Бізнес-планування» є: вивчення теоретичних засад функціонування бізнесу за ринкових умов, бізнес-планування підприємницької діяльності та набуття практичних навичок щодо розробки бізнес-планів і оцінювання ефективності підприємницьких проектів та набуття необхідної сукупності теоретичних знань з управління бізнесом на сучасному етапі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- цілі, зміст, етапи, прийоми і методи бізнес-планування підприємницької діяльності підприємств;
- процес та інструментарій бізнес-планування підприємницької діяльності;
- методи оцінювання інвестиційних проектів;
- способи аналізу та оцінки ризиків бізнес-проектів.

вміти:

- знаходити та оцінювати нові ринкові можливості і формулювати бізнес-ідею;
- розробляти як окремі розділи так і бізнес-план підприємницької діяльності підприємств в цілому;
- оцінювати ефективність проектів та їх ризики;
- презентувати та робити експертизу бізнес-проектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

інтегральну компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3 Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК7 Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК8 Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

очікувані програмні результати навчання:

ПР3 Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПР 4 Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

ПР 5 Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПР6 Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень

ПР7 Виявляти навички організаційного проектування.

ПР 8 Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПР 9 Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПР11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПР16 Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПР 17 Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

2 . Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування

Тема 1. Системний підхід до управління підприємством

Поняття системи. Сутність системного підходу. Структура системи. Системна модель управління. Системний підхід до підприємства. Зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства.

Тема 2. Сутність бізнес-планування на підприємстві

Об'єктивна необхідність планової діяльності в умовах ринкової економіки. Місце планування в системі менеджменту. Зміст і предмет бізнес-планування господарської діяльності. Форми планування і види планів. Класифікація планів підприємства за строками. Структура та зміст довгострокових, середньострокових та короткострокових планів господарської діяльності.

Тема 3. Сутність бізнес-плану та його структура

Функції та цілі розроблення бізнес-плану. Формування інформаційного поля бізнес-плану. Логіка розроблення бізнес-плану. Загальна методологія розроблення бізнес-плану. Нормативна база бізнес-планування. Міжнародні стандарти бізнес-планування.

Тема 4. Характеристика підприємства та його продукції (послуг)

Загальний короткий опис підприємства. Організаційно-правова форма. Структура власності. Опис організаційної структури підприємства. Цілі та стратегія розвитку підприємства. Основні сфери діяльності. Перелік основних видів продукції та послуг. Опис виробничого процесу на підприємстві.

Тема 5. Характеристика продукції (послуг), що виробляється підприємством

Спеціалізація підприємства, прогнозне і фактичне виробництво та реалізація підприємством товарів, робіт, послуг (у натуральних і вартісних показниках) за звітний рік, структура існуючих витрат підприємства та собівартість щодо кожного виду продукції, система закупівлі сировини, енергопостачання, забезпеченість матеріальними ресурсами, диверсифікація виробництва тощо.

Тема 6. Дослідження та аналіз ринків збуту продукції (послуг)

Дослідження ринків збуту. Характеристика основних і допоміжних ринків та їх сегментів, на яких працює підприємство; їх розміри, найважливіші тенденції та прогнозні зміни. Сучасне становище підприємства на ринках збуту та пропозиції щодо його поліпшення, пропозиції щодо сервісного обслуговування реалізованої продукції. Ємність ринку як максимально можливого обсягу збуту даної продукції.

Тема 7. Характеристика конкурентного середовища та конкурентних переваг

Аналіз конкурентного середовища, наявність компаній-монополістів або таких, що займають домінуючу позицію в галузі та на ринку. Сегментація (розподіл) ринку між конкурентами підприємства. Аналіз сильних і слабких сторін підприємства та конкурентів. SWOT-аналіз.

Змістовий модуль 2. Планування діяльності та аналіз ефективності бізнес-проєкту

Тема 8. План маркетингової діяльності

Мета маркетингового дослідження. Структура дослідження, його завдання та принципи. Напрями дослідження. Стратегічний маркетинг. Вибір стратегії проникнення на ринок. Операційний маркетинг. Планування збуту товарів. Схема та характеристика існуючих каналів збуту продукції, засобів реклами, ціноутворення. Цінова політика.

Тема 9. План виробничої діяльності підприємства

Зміст плану виробництва та реалізації продукції підприємства. Основні планові показники щодо виробництва та реалізації продукції. Загальні вимоги щодо плану виробництва та реалізації продукції. Планування витрат на виробництво окремих видів продукції. Планування собівартості продукції.

Тема 10. Фінансовий план та програма інвестицій

Зміст фінансового плану підприємства. Обґрунтування інвестиційних вкладень. Показники балансу витрат і надходжень підприємства. Основні джерела фінансування інвестиційних вкладень (залучення кредитів, акціонерний чи пайовий капітал тощо). Планування розподілу прибутку.

Тема 11. Економічна ефективність інвестиційного бізнес-плану

Дисконтування й нарахування складних відсотків. Модель дисконтованих грошових потоків. Основні показники ефективності бізнес-плану. Розрахунок показників чистої приведеної вартості проєкту й внутрішньої норми доходу (внутрішнього граничного рівня дохідності), динамічного (дисконтного) строку окупності проєкту.

Тема 12. Аналіз потенційних ризиків

Аналіз потенційних ризиків. Ризики на різних стадіях бізнес-плану. Визначення ступеня ризику: допустимий, критичний, катастрофічний. Сценарний аналіз. Основні

методи аналізу ризиків бізнес-плану: метод чутливості, метод сценаріїв, метод Монте-Карло та ін. Організаційно-технічні заходи щодо запобігання ризикам.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р	л		п	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування												
Тема 1. Системний підхід до управління підприємством	10	2	1	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Сутність бізнес-планування на підприємстві	10	2	1	-	-	7	10	1	-	-	-	9
Тема 3. Сутність бізнес-плану та його структура	10	2	1	-	-	7	10	1	-	-	-	9
Тема 4. Характеристика підприємства та його продукції (послуг)	10	2	1	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Характеристика продукції (послуг), що виробляється підприємством	10	2	1	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Тема 6. Дослідження та аналіз ринків збуту продукції (послуг)	10	4	1	-	-	5	10	1	-	-	-	9
Тема 7. Характеристика конкурентного середовища та конкурентних переваг	10	2	1	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	70	16	7	-	-	47	70	3	-	-	-	67
Змістовий модуль 2. Планування діяльності та аналіз ефективності бізнес-проекту												
Тема 8. План маркетингової діяльності	10	2	1	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Тема 9. План виробничої діяльності підприємства	10	4	2	-	-	4	10	1	1	-	-	8
Тема 10 Фінансовий план та програма інвестицій	10	2	1	-	-	7	10	1	-	-	-	9
Тема 11 Економічна ефективність інвестиційного бізнес-проекту.	10	4	2	-	-	4	10	1	1	-	-	8
Тема 12. Аналіз потенційних ризиків	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	50	14	8	-	-	28	50	3	2	-	-	27
Усього годин	120	30	15	-	-	75	120	6	2	-	-	112

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачається навчальним планом	
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна/заочна
1	Системний підхід до управління підприємством	1/-
2	Сутність бізнес-планування на підприємстві	1/-
3	Сутність бізнес-плану та його структура	1/-
4	Характеристика підприємства та його продукції (послуг)	1/-
5	Характеристика продукції (послуг), що виробляється підприємством	1/-
6	Дослідження та аналіз ринків збуту продукції (послуг)	1/-
7	Характеристика конкурентного середовища та конкурентних переваг	1/-
8	План маркетингової діяльності	1/-
9	План виробничої діяльності підприємства	2/1
10	Фінансовий план та програма інвестицій	1/-
11	Економічна ефективність інвестиційного бізнес-плану	2/1
12	Аналіз потенційних ризиків	2/-
	Усього	15/2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачається навчальним планом	
2		
...		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна/заочна
1	Системний підхід до управління підприємством	7/10
2	Сутність бізнес-планування на підприємстві	7/9
3	Сутність бізнес-плану та його структура	7/9
4	Характеристика підприємства та його продукції (послуг)	7/10
5	Характеристика продукції (послуг), що виробляється підприємством	7/10
6	Дослідження та аналіз ринків збуту продукції (послуг)	5/9
7	Характеристика конкурентного середовища та конкурентних переваг	7/10
8	План маркетингової діяльності	7/10
9	План виробничої діяльності підприємства	4/8
10	Фінансовий план та програма інвестицій	7/9
11	Економічна ефективність інвестиційного бізнес-плану	4/8
12	Аналіз потенційних ризиків	6/10
	Усього	75/112

8. Індивідуальні завдання

Не передбачається навчальним планом

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (рисунок, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

10. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: усне та письмове опитування на практичних заняттях, аудиторне розв'язання задач, тестування. Для студентів заочної форми навчання: аудиторне розв'язання задач, захист контрольної роботи, тестування.

11. Політика курсу та критерії оцінювання

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- самостійна робота включає в себе самостійне опрацювання питань, що стосуються тем лекційних занять, які не викладені під час занять або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу;
- індивідуальну роботу студент виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначених викладачем завдань і термінів;
- ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з дисципліни за графіком визначеним викладачем;
- здобувачі вищої освіти мають право отримати оцінку за екзамен автоматично – у випадку, якщо впродовж семестру набрали від 60-100 балів;
- здобувачі вищої освіти, після завершення аудиторних занять, мають право підвищити свою оцінку лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент отримує 0 балів і зобов'язаний повторно скласти контрольну роботу чи іспит;

- під час роботи над завданнями, у випадку користування інтернет-ресурсами та іншими джерелами інформації, студент зобов'язаний зазначити відповідне джерело;

- усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%;

- у разі виявлення факту текстових запозичень більше 30% студент отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати завдання.

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять) є обов'язковим компонентом навчання;

- з об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись у дистанційному режимі. За погодженням із керівником курсу студент може презентувати виконані завдання під час консультацій;

- студент зобов'язаний дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика щодо якості набутих знань та компетентностей:

згідно з п. 4.2.2 Положення про систему забезпечення Національним університетом «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості) зі змінами (згідно з рішенням вченої ради університету протокол № 1/21 від 27.08.2021 р.) оцінка якості набутих здобувачем вищої освіти знань та компетентностей здійснюється за результатами контрольних заходів, які включають вхідний, поточний, рубіжний (модульний), підсумковий контроль, а також ректорські контрольні роботи.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої(-іх) дисципліни. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах спільно з викладачами, які проводять заняття із забезпечувальної дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Результати поточного контролю використовується викладачем для коригування методів і засобів навчання студентами для подальшого планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного чи письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях тощо, за результатами якого студент допускається до виконання контрольної роботи, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування. Форми

проведення поточного контролю та критерії оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією при проведенні заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової екзаменаційної оцінки з певної дисципліни.

Рубіжний (модульний) контроль - це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Цей контроль може бути модульним і проводитись у формі контрольної роботи, тестування, виконання розрахункового завдання, курсового проекту (роботи) тощо. Форма контрольного заходу і критерії оцінювання під час рубіжного контролю визначається кафедрою і відображаються у навчальній програмі дисципліни. За підсумками першого та подальшого рубіжного (модульного) контролю викладач може сформулювати підсумкову оцінку знань студентів і оголосити її до початку екзаменаційної сесії. Під час екзаменаційної сесії студенти, які не згодні з оцінкою за підсумками рубіжного контролю, складають екзамен. Модульний контроль є необхідним елементом рейтингової технології освітнього процесу.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формах семестрового екзамену або заліку (диференційованого заліку) в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента.

Оцінювання проводиться за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ (протягом кожного з модулів)	<i>Робота на лекціях:</i> - присутність на лекційних заняттях; - участь в експрес-опитуванні (тестуванні); - участь у навчальній дискусії.	до 10 балів за модуль
	<i>Робота на практичних заняттях:</i> - присутність на заняттях; - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни; - усне опитування, тестування, вирішення практичних завдань, розв'язок задач; - участь у навчальній дискусії, - обговоренні ситуаційного завдання.	до 90 балів за модуль
РУБІЖНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 100 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 100 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ екзамен	Екзамен включає 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється до 25 балів та практичне завдання, що оцінюється до 50 балів. Залік проходить у формі співбесіди.	Критерії оцінювання зазначено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ECTS»

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються таким чином:

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
90-100	Здобувач вищої освіти демонструє: <ul style="list-style-type: none"> - творчий підхід до засвоєного матеріалу, повноту і правильність виконання завдання; - вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях; - глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень; - чітке, послідовне викладення відповіді; - вміння пов'язати теорію і практику; - бере активну участь у науковій роботі (конференції, круглі столи, наукові семінари, публікація статей). 	Високий Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни	Відмінно (А)
85-89	Здобувач вищої освіти демонструє: <ul style="list-style-type: none"> - глибоке знання матеріалу, повноту і правильність виконання завдання, проте мають місце деякі непринципові помилки чи помилки несуттєвого характеру; - переважання логічних підходів у відповідях на питання; - вміння пов'язати теорію з практикою 	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни, однак під час відповідей припустився незначних неточностей.	Добре (В)
75-84	Здобувач вищої освіти демонструє: <ul style="list-style-type: none"> - належне володіння матеріалом та вміння його застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності (при цьому помилки у відповідях/ розв'язках/ розрахунках не є системними); - переважання логічних підходів у відповідях на питання, проте на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь нечітка і неповна; - не завжди має місце чітке прогнозування подій від пропонованих рішень ситуацій; - вміння пов'язати теорію і практику 	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей та відповідних програмних результатів з дисципліни, однак на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь не чітка та неповна.	Добре (С)
70-74	Здобувач вищої освіти демонструє: <ul style="list-style-type: none"> - репродуктивний підхід до засвоєння матеріалу; - недостатню повноту знань при викладенні матеріалу; - засвоєння теоретичного матеріалу, передбаченого програмою дисципліни; - допущення значної кількості неточностей і грубих помилок при вирішенні практичних завдань, які здатний усунути після зауваження викладача; - порушення логічної послідовності при викладенні матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики 	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни та забезпечує достатній рівень відтворення та застосування основних положень дисципліни	Задовільно (D)

60-69	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоєння та викладання матеріалу; - недостатню повноту викладення матеріалу; - поверхневі знання основного матеріалу; - наявність значної кількості неточностей у викладі матеріалу; - порушення логічної послідовності при викладі матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни і має мінімально допустимий рівень знань з усіх складових навчальної програми дисципліни.	Задовільно (E)
35-59	Здобувач вищої освіти демонструє: - відсутність знань з більшої частини матеріалу, слабе засвоєння принципів положень курсу; - наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань; - відповіді неправильні зі значною кількістю суттєвих помилок; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Низький Здобувач вищої освіти набув окремих фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни та не забезпечує практичної реалізації завдань, що формуються при вивченні курсу	Незадовільно з можливістю повторного складання (FX)
1-34	Здобувач вищої освіти демонструє: - повне не виконання вимог робочої програми з вивчення курсу; - наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань; - неграмотне і неправильне викладення відповідей; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Незадовільний Здобувач вищої освіти не набув фахових компетентностей і не здатний до самостійного вирішення завдань, які окреслює дисципліна.	Незадовільно з повторним вивченням / (F)

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальної кількості балів за поточним контролем з окремих змістових модулів, або не згодний з оцінкою, він може під час рубіжного контролю написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається таким чином:

- модуль №1 – 100 балів;
- модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання.

Шкала оцінювання завдань модульної контрольної роботи

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Теоретичні питання : 2 питання по 25 балів максимум за кожне	20-25 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах дисципліни, викладено науковою мовою, демонструє авторську позицію здобувача вищої освіти.
	15-19	Здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, самостійно

	балів	викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	9-14 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	5-8 балів	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питання під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Практичне завдання (максимум 50 балів)	40-50	Здобувач вищої освіти дав повну вичерпну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату; - доцільного і логічного пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - ґрунтовних висновків. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або описок.
	30-39	Загалом здобувач вищої освіти дав повну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату (або не більше 3-4 несуттєвих помилок); - пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - висновків. Загалом завдання повинно бути виконано не менш ніж на 75%.
	18-29	Відповідь здобувача вищої освіти: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним) або не має пояснень та висновків; Загалом завдання виконано менш ніж на 75%.
	10-17	Здобувач вищої освіти розуміє суть завдання, але його відповідь: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним); - не має пояснень та висновків; - містить не більше 30% виконаного завдання.
	0-9	Здобувач вищої освіти: - не розуміє завдання; - не в змозі його виконати; - виконав завдання повністю неправильно - виконав менш ніж 20% завдання.

Результати поточного та модульного контролю узагальнюються таким чином:

Змістовий модуль №1 (Т1, Т2, Т3, Т4, Т5, Т6, Т7)	Змістовий модуль № 2 (Т8, Т9, Т10, Т11, Т12)	Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)
Поточний контроль (ПК 1)	Поточний контроль (ПК 2)	ПК = (ПК 1 + ПК 2)/2

Рубіжний (модульний) контроль (РМК 1)	Рубіжний (модульний) контроль (РМК 2)	$PMK = (PMK\ 1 + PMK\ 2) / 2$
Підсумок		$(PK + PMK) / 2$

Якщо здобувач вищої освіти не отримав достатньої кількості балів за поточними результатами та результатами модульного контролю, екзамен виставляється за результатами оцінювання за шкалою ЄКТС відповідей (в усній або письмовій формі) на контрольні питання екзамену та виконання практичного завдання. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. Структура екзаменаційного білета відповідає структурі модульної контрольної роботи та оцінюється за аналогічними критеріями.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів.

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з таких варіантів:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не виконав, або не зміг захистити контрольну роботу, або не згоден з оцінкою, він складає екзамен з

дисципліни. Структура екзаменаційного білета відповідає структурі модульної контрольної роботи (два контрольні питання, що виконуються в усній або письмовій формі, та практичне завдання) та оцінюється за аналогічними критеріями. Контрольні питання до екзамена здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

i

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Бізнес-планування» [Електронний ресурс] / Укладач Ханенко А.В.
2. Методичні вказівки до виконання контрольної та самостійної роботи з дисципліни «Бізнес-планування» [Електронний ресурс] / Укладач Ханенко А.В.

14. Рекомендована література Базова

1. Бізнес-планування та управління проектами: навчальний посібник / П. Г. Ільчук, Р. В. Фещур, А. І. Якимів та ін. ; за ред. П. Г. Ільчука — Львів : Новий Світ - 2000, 2019. — 216 с.: іл.
2. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.
3. Данилюк М. О. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. / М. О. Данилюк. – К. : Ліра-К, 2015. – 328 с.
4. Драбовський А.Г. Колективна монографія Бізнес-планування: основа стратегічного розвитку підприємств в ринкових умовах// Петренко М.І., Драборвський
5. Іванова, В.В. Планування і контроль на підприємстві: навчальний посібник / В В Іванова. — 2-е видання. — Суми : Університетська книга, 2019. — 443 с.: іл.
6. Макарченко С.М., Олійник Н.М. Бізнес-планування: навч. метод. посібник. – Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», - 2017. – 224 с.
7. Основи бізнесу: навчальний посібник / Добрава Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с.
8. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери / Бочко О.Ю., Проскура В.Ф. – К.: «Кондор». – 2018. - 218
9. Створення власного бізнесу [Електронний ресурс]: навч. посібник / А. М. Колот, Г. О. Швиданенко, та ін. — К. : КНЕУ, - 2017. — 311 с.

Допоміжна

1. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 173 с.

2. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
3. Должанський І. З., Загорна Т. О. Д 64 Бізнес"план: технологія розробки. Навчальний посібник. 2"ге вид. — К.: Центр учбової літератури. — 2009 р., — 384 с.
4. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. / Р. Л. Лупак, Т. Г. Васильців.— Львів : Видавництво ЛКА, 2016. – 484 с.
5. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення бізнес-плану підприємств» від 6 вересня 2006 р. N 290
6. Планування і контроль на підприємстві: навч. посібник [Електронний ресурс] / О.Ф. Михайленко, Н.М. Євдокимова, Ю.М. Лозовик та ін.]: За заг. ред. О.Ф. Михайленка – К.: КНЕУ, 2014. – 459[5] с.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Міжнародний центр перспективних досліджень:
<http://www.icps.com.ua/index.html>
3. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України:
<http://www.niss.gov.ua/presentation.html>

Інтернет-джерела

- <http://portal.rada.gov.ua/> – Верховна Рада України
<http://minagro.gov.ua/> – Міністерство аграрної політики України
<http://www.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики України
<http://www.minfin.gov.ua/> – Міністерство фінансів України